

A.Ş. ile Limited Şirket arasında düzenlenen/düzenlenecek kredi sözleşmesinden kaynaklanan borçlara kişinin kefil olmasına eşinin rıza gösterdiğine ilişkin belgenin tasdikinin harçtan muaf olup olmadığı hususunda

Belge türü	Özelge
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Özelge no	66813766-140[123/2012/20]-485
Tarih	13.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : 66813766-140[123/2012/20]-485

13/08/2013

Konu : Kullanılan Krediyle ilgili olarak Eşin Kefilliğine İzin Verdiğine İlişkin Belgenin tasdikinde Noter Harcı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; Noterliğinize ibraz edilen ve ekte yer alan ... A.Ş. ... Şubesi ile ... Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi arasında düzenlenen/düzenlenecek kredi sözleşmesinden kaynaklanan borçlara ... kefil olmasına eşi ... rıza gösterdiğine ilişkin belgenin tasdikinin istenildiği belirterek, yapılacak onay işleminin harçtan muaf olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 6098 sayılı Borçlar Kanununun 584 üncü maddesinde, "Eşlerden biri mahkemece verilmiş bir ayrılık kararı olmadıkça veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı doğmadıkça, ancak diğerinin yazılı rızasıyla kefil olabilir; bu rızanın sözleşmenin kurulmasından önce ya da en geç kurulması anında verilmiş olması şarttır.

Kefalet sözleşmesinde sonradan yapılan ve kefilin sorumlu olacağı miktarın artmasına veya adi kefaletin müteselsil kefalete dönüşmesine ya da kefil yararına olan güvencelerin önemli ölçüde azalmasına sebep olmayan değişiklikler için eşin rızası gerekmez." denilmektedir.

Diğer taraftan, 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinde ise, "Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz.

...Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler dahil) bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

Menkul, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların, varlık kiralama şirketine devri ile bunların varlık kiralama şirketince devralınan kuruma devri ve bu devirlere bağlı olarak yapılan ipotek işlemleri bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

Bu maddede veya diğer kanunlarda yer alan harçtan muafiyete ilişkin hükümler, bu Kanunun (1) sayılı Tarifesinin "(A) Mahkeme Harçları" bölümünün (V) numaralı fıkrasındaki "keşif harcı" ve (1) sayılı Tarifesinin "(B) İcra ve iflas harçları" bölümünün (III) numaralı fıkrasındaki "haciz, teslim ve satış harcı" bakımından uygulanmaz." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 492 sayılı Harçlar Kanununun 38 inci maddesinin 1 inci fıkrasında, "Noter işlemlerinden bu kanuna bağlı (2) sayılı tarifede yazılı olanları noter harçlarına tabidir." denilmiş, 41 inci maddesinde de, "Noter harçları (2) sayılı tarifede yazılı işlemlerden değer veya ağırlık ölçüsüne göre nispi, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınır." hükmüne yer verilmiştir. Kanunun 42 nci maddesinde ise "Değer veya ağırlık ölçüsüne göre harca tabi işlemlerde (2) sayılı tarifede yazılı değer veya ağırlık esastır.

(5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile değişen fıkra) Menkul ve gayrimenkul mallar hakkında alım, satım, taahhüt ve rehinle ilgili her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesi mecburidir. Rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hüküm uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun Çeşitli İşlemlerde Değer başlıklı 43 üncü maddesinde ise, "Tarifede yazılı nispi harçların hesabında, sulh işlemlerinde sulh olunan bedel, rehin işlemlerinde rehin bedeli, kiralarda mukaveledeki süreye göre kira karşılığının toplamı, süre belli değilse bir yıllık kira tutarı, hizmet akdinde süreye göre verilecek ücretin toplamı, süre belli değilse bir yıllık ücret tutarı, sermaye şirketlerinde konulan ve ileride konulması taahhüt edilen sermayenin toplamı, kaydı hayatla irat bağlanmasında bir yıllık irat tutarı, harca esas olur.

Kiralamanın devir ve feshinde geri kalan süreye, sermayenin artırılmasında yalnız artırılan kısma ve sermaye paylaşılmasında mevcut miktara göre harç alınır.

(3689 sayılı Kanunun 10'uncu maddesiyle eklenen fıkra) Motorlu kara taşıtları ile ilgili alım, satım ve taahhüt işlemlerinde gösterilecek değer; işleme konu olan taşıtın cinsi, markası, modeli, tipi ve yaşı itibariyle Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince tespit edilen ve işlemin yapıldığı tarihte geçerli olan kasko sigortasına esas değerinden aşağı olamaz. Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğince düzenlenen listelerde yer almayan eski model taşıtları asgarî değeri; o taşıtların listede yer alan en eski modelleri için belirlenen değerinden, her model yılı için % 10 indirim yapılmak suretiyle tespit edilir. Birlikçe düzenlenen listelerde yer almayan taşıtların değerleri, emsali taşıtların değerlerinden aşağı olamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Harçlar Kanununa bağlı (2) sayılı tarifenin "Noter Harçları" başlıklı I/1 fıkrasında, muayyen bir meblağı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kâğıtlardan beher imza için binde 0,60 oranında harç alınacağı hüküm altına alınmıştır. (Bu oran 29/12/2009 tarih ve 2009/15725 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01/01/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere binde 0,99 olarak yeniden tespit edilmiştir.) Anılan fıkraya ilişkin olarak bütün imzalar için 2012 yılında alınacak harcın toplam miktarının 43,90 TL'den az 22.499,75 TL'den çok olamayacağı, II-1 fıkrasında da, belli meblağı ihtiva etmeyen ve alınacak harç miktarı kanun ve tarife de ayrıca gösterilmemiş olan senet, mukavele ve kâğıtlardaki imzaların her birinden maktu esasa göre harç alınacağı, 492 sayılı Kanunun mükerrer 138'inci maddesi gereğince belirlenerek 65 Seri No.lu Harçlar Kanunu Tebliği ile duyurulmuştur.

492 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince noterde gerçekleştirilecek menkul ve gayrimenkul malların alım, satım, taahhüt ve rehne konu işlemlerini kapsayan her nevi mukavele, senet ve kâğıtlarda değer gösterilme zorunluluğu getirilmiş, 43 üncü maddede ise bazı noter işlemlerinde nispi esasa göre hesaplanacak noter harcının hesaplanacağı değerler belirlenmiştir.

Buna göre:

1-43 üncü madde kapsamında yer alan kâğıtların bu maddede belirtilen değerler üzerinden,

2-42 nci madde gereğince belli bir değer gösterilmesi zorunlu olan ancak, 43 üncü madde kapsamında bulunmayan kağıtlarda, kağıdın düzenleyici hükümlerine paralellik teşkil edecek şekilde bildirilecek değer üzerinden,

3-42 nci madde kapsamında yer almamakla birlikte, belli bir değer içeren kağıtların ihtiva ettiği değer üzerinden,

nispi harca tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, 42 nci maddenin incelenmesinden de görüleceği üzere, menkul ve gayrimenkul malların alım, satım, taahhüt ve rehne konu işlemlerini kapsayan her nevi mukavele, senet ve kağıtlarda değer gösterilmesinin zorunlu olduğu, ancak, rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatta belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hükmün uygulanmayacağı açıkça belirtilmiştir.

Özelge talep formu ekinde yer alan kağıdın incelenmesinden, ... tarafından imzalanan kağıdın, ... ile ... arasında düzenlenen/düzenlenecek kredi sözleşmesinden kaynaklanan borçlar nedeniyle eşi ... müteselsil kefil olmasını teminen düzenlendiği anlaşılmıştır.

Bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) 492 sayılı Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

Bu itibarla, ... ile ... i arasında düzenlenen/düzenlenecek kredi sözleşmesine kullanılacak krediye müteselsil kefil olacak ... eşi ... tarafından müteselsil kefilliğe izin vermek için düzenlenecek kağıdın, kullanılacak kredilere ilişkin işlemlerden olması nedeniyle 492 sayılı Kanunun 123 üncü maddesi kapsamında harçtan müstesna tutulması gerekir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026